

steunpunt mens
en samenleving

12 werken voor een betere aanpak van schulden

15 april 2019

samvzw.be

12 werken voor een betere aanpak van schulden

SAM, steunpunt Mens en Samenleving, ondersteunt budget- en schuldhulpverleners van OCMW en CAW, doet aan onderzoek en registratie en werkt aan preventie. Dat geeft ons een goed zicht op de knelpunten en noden wat betreft de aanpak van schulden in het federale en Vlaamse beleid.

Op basis van deze knowhow hebben we, in nauwe samenspraak met schuldbemiddelaars van de erkende instellingen voor schuldbemiddeling, 12 werken bepaald voor de komende regeerperiode. Wat staat er dringend te gebeuren om schulden te voorkomen en om de rechten van mensen met schulden te handhaven?

PREVENTIE

1. Met een **betere preventie** komen minder mensen in de schulden terecht.
 - > Verhoog daarom de laagste inkomens.
 - > Werk aan de broodnodige bewustmaking bij het grote publiek en financiële educatie bij de jongeren.
2. **Consumenten** moeten sterker staan ten opzichte van ondernemingen en kredietverstrekkers.
 - > Werk daarom aan een **wetgeving** die consumenten beter **beschermt** én die beter **afgedwongen** kan worden.
 - > Maak **vergelijking** tussen verschillende aanbieders eenvoudiger door informatie over producten en diensten in dezelfde vorm te verplichten.

DE RECHTEN VAN MENSEN MET SCHULDEN

3. De kosten van invordering moeten naar omlaag.
 - > Stel een maximum in voor de kosten van minnelijke invordering.
 - > Verlaag de gerechtskosten en de tarieven van invordering door gerechtsdeurwaarders. Maak ze ook eenvoudiger.
 - > Benut de gratis verzoeningsprocedure zoveel mogelijk.
 - > Geef als overheid het goede voorbeeld: ga minder snel en minder rigide over tot gerechtelijke invordering en werk niet mee aan foute invorderingspraktijken.
4. Maak het mogelijk dat gerechtsdeurwaarders en de diensten schuldbemiddeling iemands tijdelijke **onvermogen vaststellen**, een situatie waarin een schuldenaar wel *wil* maar niet *kan* betalen. Maak dan

geen nutteloze kosten meer bij: zorg ervoor dat de invordering op dat moment zes maanden wordt stilgelegd.

5. Geef schuldenaars duidelijke informatie in klare taal.
 - > Geef bij elke brief, bij elke stap in de invordering aan: wat te doen om de kosten niet te laten oplopen? Waar kan je terecht voor hulp?
 - > Laat alle documenten van schuldeisers, invorderaars en rechtbanken, opstellen in klare taal.
6. Zorg ervoor dat de Economische Inspectie bij invordering **controle kan uitoefenen op alle spelers**, ook op advocaten en gerechtsdeurwaarders.
7. Pas de lijst van **niet-beslagbare goederen** aan de 21ste eeuw aan.

SCHULDBEMIDDELING EN COLLECTIEVE SCHULDENREGELING

8. Geef de **erkende instellingen voor schuldbemiddeling** van OCMW en CAW een **volwaardige financiering**. Koppel daaraan kwaliteitsvereisten.
9. Geef de **erkende instellingen voor schuldbemiddeling** meer **slagkracht**: zorg ervoor dat de invordering zes maanden wordt stilgelegd bij een bericht van schuldbemiddeling en bepaal wettelijk dat schuldeisers met hun vaststellingen en voorstellen rekening moeten houden.
10. De procedure van de **collectieve schuldenregeling** is toe aan een bijsturing.
 - > Maak de oorspronkelijke bedoeling opnieuw waar: mensen een nieuwe start geven nadat ze bezwezen hebben alle mogelijke inspanningen te hebben geleverd. Dit is nu soms niet meer mogelijk: bepaalde schulden kunnen niet meer worden verminderd of kwijtgescholden.
 - > Laat de schuldbemiddelaars de juistheid van de schulden nagaan.
 - > Creëer meer duidelijkheid over wat er moet gebeuren met vergeten en nieuwe schulden.
 - > Geef de mensen de mogelijkheid een vertrouwenspersoon mee te brengen.
11. Het **leefgeld**, het budget dat mensen met schulden overhouden om van te leven, **moet voldoende zijn om menswaardig te leven**.
 - > Geef duidelijke richtlijnen hierover aan alle schuldhulpverleners, dus bij zowel schuldbemiddeling als collectieve schuldenregeling.
 - > Laat de rechtbanken dit in elk dossier automatisch aftoetsen.

SCHULDEN EN SAMENLEVING

12. Meten is weten
 - > **Houd cijferrapporten bij van de mensen in collectieve schuldenregeling**. Net zoals dat nu al gebeurt door de erkende diensten schuldbemiddeling voor de mensen die zij begeleiden. Welk profiel hebben ze? Wat zijn de oorzaken van hun schulden? Wat is het resultaat van de schuldbemiddeling?
 - > **Koppel de bevindingen uit die registratie ook aan de gegevens van de Nationale Bank**. Onderzoek goed wat het maatschappelijk effect is van alle maatregelen die te maken hebben met schulden, en van de verschillende vormen van schuldhulpverlening.

Deze 12 werken zijn uitgewerkt in een uitgebreid memorandum dat je vindt op www.samvzw.be/twaalf-werken-schulden.

SAM, steunpunt Mens en Samenleving

Vooruitgangstraat 323 bus 2 – 1030 Brussel

+32 488 77 88 99 – info@samvzw.be

www.samvzw.be

Auteurs

Team Schulden van SAM, steunpunt Mens en Samenleving in nauwe samenwerking met schuldbemiddelaars van de door de Vlaamse overheid erkende instellingen voor schuldbemiddeling (OCMW en CAW in Vlaanderen)

Partners

- Budget-In-Zicht: samenwerkingsverbanden tussen de erkende instellingen voor schuldbemiddeling van de CAW en OCMW en verenigingen waar armen het woord nemen
- Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten

Contact:

Sara Waelbers, stafmedewerker SAM, steunpunt Mens en Samenleving

Sara.waelbers@samvzw.be - 0488 667 594